

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mellék-
-ülomással.) Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 3-7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPILAP
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemelet. Telefon: 113. (7 mellék-
-ülomással). Hivatalos órák: reggel 8-este 6-ig.

A Kommunista Párt kongresszusa és a koalíció

Irta: NAGY FERENC miniszterelnök, a Független Kisgazda Párt országos elnöke

A most bezárt Kommunista Kongresszus nemcsak a marxista pártoknak és dolgozóknak, hanem az egész demokratikus Magyarországnak jelentős eseménye volt. A Kommunista Párt mögött komoly tömegek állnak a nekik, akik más pártot, más világnézetet, az élet sok fontos kérdésében a marxizmustól lényegesen eltérő véleményt képviselnek a közéletben és a koalícióban, természetesen kötelezőségünk volt, hogy a kongresszus megnyitlkozásában a kommunista tömegek hangját keressük az elhangzott kijelentéseknek ennek megismerésére értékeljük. Ez a kötelezőség mindenkit megérintve állt rám, aki a Kommunista Párt erőteljes részvételével működő koalíció miniszterelnöke vagyok. Sok kérdésre kellett választ kapnunk a kongresszustól és mindjárt előljáróban megállapíthatom, hogy a választások nagy része kiegyezett és megnyugtató volt. Ennek különösen az előzmények után volt fokozott jelentősége.

Meg kell mondanom, hogy az előzmények a válságokban edzett politikuskok számára is nyugtalanítóak voltak a gondolat, hogy még nagyobb izgalmat ébreszthetnek abban a tömegben, amely ma is a háborús emlékekkel a telékben fekszik és ébred, amelynek még csak elképzelése van annak a félelem nélküli életéről, amely kész marataléka minden rémhírnek s nehezen tud hozzáadódni ahhoz, hogy munkájában lépten-nyomon megzavarják a politikai sakkjáték huzásával. Ezt a tömeget sokkal jobban győtrik és keserítik a válságok, mint a politika mesteremberei, pedig a tömeg — a sok-sok millió magyar — megérdemelné, hogy jobban kíméljük, mert a földet ő műveit, a gyárakban ő indította el a munkagépeket, ő ment le a léte veszélyeztetésével a bányaiba, ő épített utat, hidakat és ő adja meg nekünk a mindennapi kenyeret. Rólunk, akik a politikát vezetjük, később majd ítéletet mondanak az unokáink és a történelemkérőknek. Ha a tömeg rosszul végezné a dolgát, ha konkrét passzíváltsába vonna, nem tudom, mire mennénk az országgal, mi politikuskok. Az élet ítélete minden nap jelentkezik a dolgozó magyarokkal szemben és minden lépés, amit felelő megteszünk, dícsérete a névtelen dolgozóknak. Véleményem szerint ez a névtelen tömeg sokkal több nyugalmat érdemel, mint amennyiben része van.

A kongresszus előzményei nyugtalanítóak voltak. Nem a Független Kisgazda Pártot féltettem és még kevésbé a magam személyné. Nem kerestem a miniszterelnökséget, nem dícsőséget látok benne, hanem megoldást, amit el kell végeznem. Ha egy válság felcsillit, sokkal kisebb lesz a felelősségem és könnyebb az életom gondja. A Független Kisgazda Pártot se féltettem. Tizenhat esztendő alatt sok vihart állt ki. Ha támadták, s különösen, ha igaztalanul támadták, nem gyengült, hanem szilárdabb, erősebb, egységesebb lett. Mi egy nagy gondolatnak, a parasztság ősi szabadság-szeretetének hordozói vagyunk és

ha szembenézők testvéremmel, látom, hogy lelkiükben él a gondolat, érzelmeink a miénkkel azonosak és ezért vagyunk mi egymásról elválaszthatatlanok. Ez a pártunk ereje, ez adja meg nagyságát az új magyar világban és nem azoknak a belépési nyilatkozata, akik a régi úri világot szeretnék visszaállítani a Független Kisgazda Pártot keresztül. Nem ők a párt és sohasem lesznek a párt. Mint ahogy a kinyitást sem vagyok hajlandó azonosítani a Kommunista Párttal.

Nem a pártot féltettem a Kommunista Kongresszus előtt elhangzott fenyegető nyilatkozatok miatt, hanem az ország nyugalmát, rendjét és fejlődését. Az új magyar világot, amiért felelős vagyok én, de felelős Rákosi Mátyas és Szakasits Árpád is. A termelő és újjáépítő munka folyamatoságát. Azokra gondoltam, akik hallják az ökök, az utca emlegetését és leteszik a kalapácsot, mert félnek, vagy leteszik, mert úgy gondolják, hogy nekik most egy időre ökökkel és tüntetéssel kell szolgálniuk az országot. Arra gondoltam, hogy vajon a fenyegető beszédeknek milyen visszhangja lesz távoli vidékeken, s ezért tartottam szükégesnek magam is, hogy a Független Kisgazda Párt nyugtalanra és békére intse azokat, akik adnak a szavára. Pártomra reményteljesen vádolták meg a felhívása miatt. Úgy gondolom, hogy ez a vád inkább azokat illethette volna, akik még a felhívás után is tömegmegzalmakkal fenyegettek.

A Kommunista Kongresszus nem igazolta a nyugtalan várakozásokat. Még csak azt sem bizonyította, hogy a koalíció válságba jutott és a kormányzásban résztvevő pártok válaszul elé kerültek. Sőt inkább annak bizonyítékait kaptuk meg, hogy terveink között sokkal több az érdeklődés, mint gondolni lehetett volna. S megtudtuk, hogy azokban a nagy elvi kérdésekben, amelyeknek egy nagyvonalú együttműködést mégis irányítani kell, állig van különbség közöttünk és a kommunista tömegek vezetői között.

Olvasom a beszédeket, — dícséretre méltónak találtam a nyíltságot, amivel a Kommunista Párt a maga belső kérdését megvitatta és erről újságjaiban is beszámolt, — s látom, hogy a felszólalók pártjuk munkájáról, szervezeti életéről és tagjaiknak magatartásáról ugyanazokat a megállapításokat mondták el, amelyeket a Kisgazda Párt emberei általában panaszolónak szöktak. Elmondták, hogy hibás a megszerzési módszer, hogy még a szocialistákkal is erőszakoskodnak támbuzgó kommunista szervezők. Elmondták, hogy nagyobb gondallal kell megválni a vidéki szervezetek vezetőit. Hogy a titkár garázda, iszákos vagy doglogkerülő, akkor a tömeg elfordul a párttól, a szervezet felbomlik. Hogy idősebb és tehetségesebb emberekre is szükség van a falusi szervezetekben. Hogy fasiszta elemek kerültek a pártba, karrieristákkal és hasonlókval s hogy a szervezeteket tisztogatni kell. Egy szónok elmondta, hogy csak Észak-Pest megyében 12 járási vezetőségi ta-

A magyar jóvátételre vonatkozó cikkelyt szótöbbséggel változtatás nélkül elfogadták

A pozsonyi bídőre és a szlovákiai magyarok ügyére vonatkozó albizottsági jelentést egyhanguan fogadták el

Párisból jelentik: A balkáni gazdasági bizottság ülésén folytatták a magyar békeszerződés gazdasági záradékainak tárgyalását.

Ukrajna képviselője kijelentette, hogy Magyarország beleegyezett a jóvátételekbe és megkezdte azok végrehajtását. Barátságatlan gesztusnak mondta az Egyesült Államok képviselőjének a jóvátétel leszállítására vonatkozó indítványát és kérte annak elutasítását.

Fehér-Oroszország képviselője csatlakozott ehhez a felszólaláshoz.

A francia delegátus kijelentette, hogy miután a négy nagyhatalom által elfogadott szöveghez annakidején hozzájárult, ezt most is kötelezőnek tartja magára nézve.

Guszer szovjei orosz kiküldött azt mondta, hogy az amerikai indítvány mögött politikai okok vannak. Az Egyesült Államok ahelyett, hogy visszaadta volna az amerikai zónában levő magyar javakat, inkább a Szovjet Unió, Csehszlovákia és Jugoszlávia rovására akar nagylelkű lenni. Amerika delegációja kérséghevonta azt, hogy Magyarország teljesíteni tudja a jóvátételi terheket, már pedig lehetetlen megállapítani, hogy 6-8 év múlva milyen gazdasági adottságok

lesznek Magyarországon. Az Egyesült Államok azzal segíthetnének a magyar népet, ha visszaadnák az amerikai kezében lévő magyar javokat.

Az Egyesült Államok delegátusa szövegét, hogy Magyarország feltétel nélkül megadása követő fegyverszüneti szerződés kimondja, hogy a jóvátétel kérdését később újra lehet tanulmányozni, tehát azok az akkori körülmények között megkötött megállapodások nem tekinthetők egészen önkénteseknek. Az amerikai zónában levő magyar javak értéke csak 75 millió dollár, ezeket Amerika vissza kívánja adni, de az erre vonatkozó döntés a berlini szövetséges tanács közös elhatározásától függ.

A szavazás során az amerikai pótitúványt 7 szavazattal 5 ellenében elvetették. Ezután 8 szavazattal és 6 tartózkodással elfogadták azt a csehszlovák pótitúványt, hogy a jóvátételi fizetések határidőváltásai nem érintik a magyar-csehszlovák idevontatkozó megállapodás módoszatit. Végül 8 szavazattal 5 ellenében és egy tartózkodással a jóvátételekre vonatkozó cikkelyt teljes egészében eredeti formájában elfogadták.

A magyar bizottság csütörtöki ülésén megkezdődött a vita a szlovákiai magyarok kitelepítésé-

re vonatkozó csehszlovák indítványról szóló albizottsági jelentés feletl. Az előadó bejelentette, hogy az albizottság egyhanguan hozta meg határozatát. A francia, az angol, az amerikai és jugoszláv delegátus egyformán brömmel üdvözölte a meggyezést.

Massaryk csehszlovák külügyminiszter kijelentette, hogy annak ellenére, hogy üdvözli a megoldást, nem titkolhatja el a csehszlovák nép elégedetlenségét, hogy nem kapott elégtételt ilyen fontos ügyben, mindazonáltal reméli, hogy a kétoldalú megbeszélések meggyezésre fognak vezetni.

A bizottság ezután úgy ezt a jelentést, mint a pozsonyi bídőre vonatkozó albizottsági jelentést egyhanguan elfogadta.

A balkáni gazdasági bizottság jóváhagyta azt a csehszlovák indítványt, hogy nyilvánítsák semmivé a bécsi döntés pénzügyi következményeit. Ennek értelmében a magyar békeszerződésbe új szakaszt írtak be, amely a Magyarországról részéről a bécsi döntés értelmében átvett csehszlovák vagyonnyújtást visszaváltására vonatkozik. A bizottság azt is elhatározta, hogy Magyarország meg kell téríteni az Egyesült Nemzetek Államokgyűlési tulajdonában okozott kár 75 százalékát.

got, 44 helyi titkárt. Számtárban 4 vezetősi tagot, 22 helyi titkárt választottak le. Biztosan nem ok nélkül. Beszéltek hivatalnokok és rendőrök helytelen viselkedéséről, a két munkáspárt között mutatkozó sürölődások okairól. A kongresszus sajtótudósításában találkoztam majdnem minden kifogással, amit pártunk emberei a Kommunista Párttal szemben elegetlenségnek s amiért őket következetesen a reakció vádjával illetik. Talán a kongresszus után más-ként lesz és ha a munkáspárti sajtó részt akar venni a Kisgazda Párt „megtisztításában”, olyképpen, hogy hol alappal, hol alap nélkül célbaveszi a párt embereit s igyekszik bebizonyítani, hogy nem demokraták, hanem a reakció ügynökei, — nem hallunk majd kifogást akkor sem, ha a mi sajtónk és a mi embereink rámutatnak a Kommunista Pártból kiinduló visszasságokra. Ezt kívánja a közérdek és a jóhiszeműség egymás jószándékát iránt. Kijelentem azonban, hogy a mi pártunk is hasonló őszinteséggel fogja ezután a maga problémáit és hibáit a nyilvánosság előtt is tárgyalni.

Rákosi Mátyas beszédel — néhány pártpolitikai indulatból származó túlzástól eltekintve, amelyeknek, remélem, ő sem tulajdonított a pillanatnyi visszhangon túlnemő jelentőséget — nem tartalmaztak olyan megállapításokat, amelyek a koalíciós együttműködés fenntartását mélyebben veszélyeztetnék. Ha elfogadom Rákosi tételét a koalícióban folyó harc lényegéről — „kivel megy

együtt a parasztság zöme: a munkássággal-e előre, vagy a nagytőkés reakcióval vissza? — akkor a válaszom nyílt és félreérthetetlen, de félreérthetetlen lesz a Független Kisgazda Párt magatartása is: mi a paraszttömegünket a munkássággal szoros szövetségben akarjuk tartani, mert ezt a szövetséget mindkét dolgozó réteg és az ország érdékében valónak látjuk s a munkás-parasztszövetség helyes politikai érvényesítése a dolgozó polgárság érdekeinek is megfelel. Természetes azonban, hogy a szövetség nem alapulhat egyik részvevő osztály diktatúráján és a másikkal az alárendeltségben. Ebben a tekintetben pedig nekünk vannak paaszolnivalóink.

Megnyugtatónak érzem, hogy Rákosi Mátyas és a Kommunista Párt „tisztá magyar úton haladva törekszik egy jellegzetesen magyar szocializmus felé”. Ez nemcsak a mi együttthaladásunkat könnyíti meg, hanem tömegeinket is. Azonban csak addig a pontig haladhatunk együtt, amikor majd a népnek el kell döntenie, hogy a mi demokráciánkat akarja-e vagy Rákosi Mátyas szocializmusát. Ott az utaink eltérnek és úgy gondolom, hogy harcolni fogunk. Ott és akkor. Addig azonban még igen sok a közös munkánk és sok a tennivalónk.

Szívesen vettem tudomásul Révai József beszédeből, hogy „a magyar parasztságnak erőteljesen rá kell nyomnia bélyegét a magyar demokráciára”, s azt is, hogy a Kommunista Párt a dolgozó nemzet kedvéért szívesen vállalja vé-

res polgárháború helyett a lassú, „fájdalommentesebb” fejlődést. Remélem, hogy azokon a tárgyalásokon, amelyeket a Független Kisgazda Párt programjának nyilvánossághozatála, a Kommunista Párt kongresszusi kiáltvány és a Szociáldemokrata Párt várható programjairól megnyitókötése amúgyis szükségessé tesz a koalícióba belül, sör kerülhet Révai József bejelentésének gyakorlati alkalmazására.

Révai most a „paraszti demokráciát” kereste rajtnak, mondván, hogy ezt nem emlegetjük. Valóban így van, de annak egyszerű magyarzata van: a demokráciát mi népruralomnak értjük és abban benne van, hogy az urallomból parasztnak, munkásnak, értelmiségnek érdeme és lélekszáma szerint részesednie kell a népi demokrácia jelszavának, éppen a Kommunista Párt agitációja következtében, ma már „munkásdemokrácia” az értelme a magyar közvélemény előtt: olyan népruralmat akar, amelyben a munkások diktálnak. Talán azért, hogy ezen a kedvezőtlen értelmezésen enyhítsen, használja Révai József újabbán a „parasztdemokrácia” megjelölést is. En ezt feleslegesnek és politikailag helytelennek tartom. Mi nem paraszuralmat akarunk, hanem a nép uralmát akarjuk. Ebben a paasztnak méltó

Fotó Horváth
Simonffy-utca 1-b.

OSOKONAI SZÍNHÁZ
 Október 5-én, szombaton du. fél 4-kor
A FÖSVÉNY Ifjúsági előadás.
 Október 5-én, szombaton este 7-kor
Vannak még férfiak B. bérlet 5.
 TELEFON 110.

KAMARA SZÍNHÁZ
 Október 5-én, szombaton este 7-kor
Ne váljunk el
 Bemutató.

szerephez kell jutnia. Nem rajtunk múlt, hogy eddig nem juttott ahhoz és hátraszorított állapotának következménye a „népi demokrácia” jelszavával szemben érzett bizalmatlansága is.

Rajk László igen érdekes dolgokat mondott a B-listáról, hogy annak végrehajtása milyen mélyreható változásokat okozott a közízigazgatásban és a rendszertben. Akinek annyira éles a látása és az ítélete, meg tudja ítélni azt is, hogy a hibák és elfogultságok milyen hibákat okoztak az élet különböző területein s akkor könnyű lesz vele egyetértésre jutnunk, mikor az orvoslásról lesz szó. Feljegyeztem két kijelentését, mert azokat igen lényegeseknek érzem a jövő szempontjából:

1. Addig a magyar demokrácia nem lesz igazi demokrácia, míg a nemzet óriási többségét tevő parasztság nagy számát nem látjuk benn az államparasztságban, a legfelsőbb kulcspozícióktól le a legalsó szervekig.

2. Mi — mondotta Rajk — rendet és nyugalmat szeretnénk teremteni végre az országban, hogy egyszer már eljussunk oda, hogy csak egyetlen problémán kelljen törni a fejünket: hogyan tudunk az állam minden becseletes és dolgozó polgárának jobb életfeltételeket biztosítani.

En is ezt akarom s most már bizom benne, hogy Rajk László belügyminiszter, a Kommunista Párt nagytekinthető vezetéségi tagja ebben a fázisban egész erejével segítségemre lesz.

S örömmel olvastam a belügyminiszternek a rendőrséghez intézett figyelmeztetését: „van egy közös alap, amelyre eskü, tettek: az alkotmány. Ez a nép alkotmánya is és ez adja meg a lehetőséget annak, hogy a rendőrség egyenesen a nép rendőrsége legyen.”

A parasztság bekapcsolása és az alkotmány feletlen tisztelete elvitathetetlen a közelebbi az összes rendőrségi vizsgálatok.

Gerő Ernő külpolitikai beszéde még fokozta bennem a megbecsülést, amit a Kommunista Pártnak a kitűnő tagja iránt végzett munkája és eredményei alapján érzek. Bizom benne, hogy a beszédeben kifejtett reményeket sikerül valóra váltanunk és az a tisztességes, egyenes, félremagyarázhatatlan külpolitika, amit követni szándékozom s amelynek végrehajtásában a Kommunista Párt erőteljes támogatására is számítok, meghozza Magyarországnak számára a nyugalmat, a békeséget és a népek megbecsülését. Ennek a külpolitikának a lényegét tökéletesen fogalmazta meg Gerő Ernő, mikor megállapította, hogy „nekünk egyetlen nagyhatalom felé sem kell orientálódnunk, hanem csak magunk felé, a magyar nép felé, tartós érdekelni, jövő fejlődésünk és haladásunk biztosítására.”

A magyar néphez intézett kommunista kiáltvány főleg gyakorlati követelések gyűjteménye, amelyeknek jelentős része megfelel a Független Kisgazda Párt követeléseinek. Ahol eltérések mutatkoznak, ott vitározhatunk s talán a vita termékeny lesz az érdekeltek számára, hasznos az országnak. A koalíció legközelebbi feladatát az általam a napokban ismertett kizsákmányprogram és a most kiadott kommunista kiáltvány szempontjainak tárgyalásán összegezzük útján kell majd kijelölünk. Helyes volna, ha megvárhatnánk a Szociáldemokrata Párt hasonló súlyú megnyilatko-

zását, de ha arra a közeli jövőben nincs kilátás, már a meglévő két program is alapja lehet a tárgyalásoknak, amelyek során persze most már nem elveken és nem politikai jelszavakkal kell vitatkoznunk, hanem becsületesen meg kell vizsgálnunk a helyzetet, a bajokat, a lehetőségeket és azt is, hogy kicsoda és hol követett el hibát, hol van szükség javításra és esetleg személyesére is.

A Kommunista Kongresszus bevezetése nyugtalanító volt, de maga a kongresszus — itt-ott mutakozó túlzásaitól eltekintve, amelyek azonban a mai helyzetben menthetők, — azt a hitet ébresztette bennem, hogy talán elérkezett az ideje összes dolgaink tárgyalás megvizsgálásának és talán annak is, hogy az ország nyug-

odt fejlődése és belső békesége érdekében — amit a Kommunista Párt valamennyi vezetője hangsúlyozottan emlegetett, — tegyék félre pártpolitikai hűségüket azok is, akik eddig minden esetben csak a Független Kisgazda Párttól és tőlem vártak mérsékléssel.

Tudomásul vettem a Kommunista Pártnak azt a követelését, hogy „a parasztság jelentőségének és számarányának megfelelően érvényesüljön a köz- és államélet minden területén”. Erre az elvre felépíthetjük az új koalíció alapokmányát, amely újabb hónapokra pártjainat fogja a magyar demokrácia nyugodt fejlődéséért.

azáltal hogy a Kommunista Párt kongresszusi kiáltványára adott válaszában azt írta: „A Kisgazda Párt már kizárta kebeléből a nép ellenségeit”. Nagy Vince felszólította a Kisgazda Párt politikai bizottságát, hogy a nép ellenségeiként feltüntetett kizárt képviselőket állítsa népbíró-ság elé. A bejelentést áttették a mentelmi bizottsághoz.

A napirenden tárgyalták a törvénytelen gyermekekről szóló javaslatot, melyhez számos felszólalás történt. Kéthly alelnök az idő előrehaladott v oltíra a vitát 2 órakor félbeszakította.

Nagy Ferenc miniszterelnök ezután bejelentette, hogy a köz-

gyűlés elnök kézirataival berekesztette a nemzetgyűlés első ülészakát

A békekötés időpontjára biztosítani kell a belső békét

Nagy Ferenc beszámolója a Kisgazda Párt értekezletén

A Független Kisgazda Párt csütörtöki pártértekezletén Nagy Ferenc miniszterelnök beszámolt a bel- és külpolitikai helyzetéről.

A párisi kérdésekkel foglalkozva annak a reménynek adott kifejezést, hogy a 200 ezer csehszlovákiai magyar ügyének megtárgyalására Párisban megjelölt határidőig annyira enyhül majd Délkelet-Európa légköre és olyan viszonyt sikerül kialakítani Cseh szlovákia és Magyarországnak között, amelyben lehetségesé válik a békes és barátságos megoldás.

Belpolitikai kérdésekkel foglalkozva a miniszterelnök megállapította, hogy nincs elvi akadály a további koalíciós munkának. Alaposan tanulmányozzuk majd a koalíció szellemével ellentétes kérdéseket és megtesztük a szükséges intézkedéseket Minden erővel rajta leszünk, hogy a békekötés időpontjára biztosítsuk a belső békét és kiküszöböljük az együttműködést gátló körülményeket. Hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy a Kisgazdapárti hibáiról és problémájáról komolyan kell beszélni és bejelentette, hogy a legközelebbi jövőben a párt minden képviselőjéhez levelet intéz, amely súlyos dolgokkal fog foglalkozni, egyúttal félreérthetetlenül leszögezi a maga álláspontját bizonyos kérdésekről. Ha a többség nem mellettem foglalná állást, ebből kifolyólag levonom a következményeket, de remélem, ha egyesek nem értenek velem egyet, ők is megtesztik ugyanezt.

Nem tudom, mikor folytatható a parlament állandó munkája — mondotta a továbbiakban a miniszterelnök. Nem hagyhatom azonban szó nélkül a parlament levegőjének kérdését. Az ottani hangulat rendkívüli jelentőséggel bír és az tapasztalható, hogy a rosszirányú fejlődés kétségtelenül a legutóbbi interpellációs nap eseményeiben érte el

azáltal hogy a Kommunista Párt kongresszusi kiáltványára adott válaszában azt írta: „A Kisgazda Párt már kizárta kebeléből a nép ellenségeit”. Nagy Vince felszólította a Kisgazda Párt politikai bizottságát, hogy a nép ellenségeiként feltüntetett kizárt képviselőket állítsa népbíró-ság elé. A bejelentést áttették a mentelmi bizottsághoz.

A napirenden tárgyalták a törvénytelen gyermekekről szóló javaslatot, melyhez számos felszólalás történt. Kéthly alelnök az idő előrehaladott v oltíra a vitát 2 órakor félbeszakította.

Nagy Ferenc miniszterelnök ezután bejelentette, hogy a köz-

gyűlés elnök kézirataival berekesztette a nemzetgyűlés első ülészakát

A békekötés időpontjára biztosítani kell a belső békét

Nagy Ferenc beszámolója a Kisgazda Párt értekezletén

A Független Kisgazda Párt csütörtöki pártértekezletén Nagy Ferenc miniszterelnök beszámolt a bel- és külpolitikai helyzetéről.

A párisi kérdésekkel foglalkozva annak a reménynek adott kifejezést, hogy a 200 ezer csehszlovákiai magyar ügyének megtárgyalására Párisban megjelölt határidőig annyira enyhül majd Délkelet-Európa légköre és olyan viszonyt sikerül kialakítani Cseh szlovákia és Magyarországnak között, amelyben lehetségesé válik a békes és barátságos megoldás.

Belpolitikai kérdésekkel foglalkozva a miniszterelnök megállapította, hogy nincs elvi akadály a további koalíciós munkának. Alaposan tanulmányozzuk majd a koalíció szellemével ellentétes kérdéseket és megtesztük a szükséges intézkedéseket Minden erővel rajta leszünk, hogy a békekötés időpontjára biztosítsuk a belső békét és kiküszöböljük az együttműködést gátló körülményeket. Hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy a Kisgazdapárti hibáiról és problémájáról komolyan kell beszélni és bejelentette, hogy a legközelebbi jövőben a párt minden képviselőjéhez levelet intéz, amely súlyos dolgokkal fog foglalkozni, egyúttal félreérthetetlenül leszögezi a maga álláspontját bizonyos kérdésekről. Ha a többség nem mellettem foglalná állást, ebből kifolyólag levonom a következményeket, de remélem, ha egyesek nem értenek velem egyet, ők is megtesztik ugyanezt.

Nem tudom, mikor folytatható a parlament állandó munkája — mondotta a továbbiakban a miniszterelnök. Nem hagyhatom azonban szó nélkül a parlament levegőjének kérdését. Az ottani hangulat rendkívüli jelentőséggel bír és az tapasztalható, hogy a rosszirányú fejlődés kétségtelenül a legutóbbi interpellációs nap eseményeiben érte el

azáltal hogy a Kommunista Párt kongresszusi kiáltványára adott válaszában azt írta: „A Kisgazda Párt már kizárta kebeléből a nép ellenségeit”. Nagy Vince felszólította a Kisgazda Párt politikai bizottságát, hogy a nép ellenségeiként feltüntetett kizárt képviselőket állítsa népbíró-ság elé. A bejelentést áttették a mentelmi bizottsághoz.

A napirenden tárgyalták a törvénytelen gyermekekről szóló javaslatot, melyhez számos felszólalás történt. Kéthly alelnök az idő előrehaladott v oltíra a vitát 2 órakor félbeszakította.

Nagy Ferenc miniszterelnök ezután bejelentette, hogy a köz-

gyűlés elnök kézirataival berekesztette a nemzetgyűlés első ülészakát

A békekötés időpontjára biztosítani kell a belső békét

Nagy Ferenc beszámolója a Kisgazda Párt értekezletén

A Független Kisgazda Párt csütörtöki pártértekezletén Nagy Ferenc miniszterelnök beszámolt a bel- és külpolitikai helyzetéről.

A párisi kérdésekkel foglalkozva annak a reménynek adott kifejezést, hogy a 200 ezer csehszlovákiai magyar ügyének megtárgyalására Párisban megjelölt határidőig annyira enyhül majd Délkelet-Európa légköre és olyan viszonyt sikerül kialakítani Cseh szlovákia és Magyarországnak között, amelyben lehetségesé válik a békes és barátságos megoldás.

Belpolitikai kérdésekkel foglalkozva a miniszterelnök megállapította, hogy nincs elvi akadály a további koalíciós munkának. Alaposan tanulmányozzuk majd a koalíció szellemével ellentétes kérdéseket és megtesztük a szükséges intézkedéseket Minden erővel rajta leszünk, hogy a békekötés időpontjára biztosítsuk a belső békét és kiküszöböljük az együttműködést gátló körülményeket. Hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy a Kisgazdapárti hibáiról és problémájáról komolyan kell beszélni és bejelentette, hogy a legközelebbi jövőben a párt minden képviselőjéhez levelet intéz, amely súlyos dolgokkal fog foglalkozni, egyúttal félreérthetetlenül leszögezi a maga álláspontját bizonyos kérdésekről. Ha a többség nem mellettem foglalná állást, ebből kifolyólag levonom a következményeket, de remélem, ha egyesek nem értenek velem egyet, ők is megtesztik ugyanezt.

Nem tudom, mikor folytatható a parlament állandó munkája — mondotta a továbbiakban a miniszterelnök. Nem hagyhatom azonban szó nélkül a parlament levegőjének kérdését. Az ottani hangulat rendkívüli jelentőséggel bír és az tapasztalható, hogy a rosszirányú fejlődés kétségtelenül a legutóbbi interpellációs nap eseményeiben érte el

azáltal hogy a Kommunista Párt kongresszusi kiáltványára adott válaszában azt írta: „A Kisgazda Párt már kizárta kebeléből a nép ellenségeit”. Nagy Vince felszólította a Kisgazda Párt politikai bizottságát, hogy a nép ellenségeiként feltüntetett kizárt képviselőket állítsa népbíró-ság elé. A bejelentést áttették a mentelmi bizottsághoz.

A napirenden tárgyalták a törvénytelen gyermekekről szóló javaslatot, melyhez számos felszólalás történt. Kéthly alelnök az idő előrehaladott v oltíra a vitát 2 órakor félbeszakította.

Nagy Ferenc miniszterelnök ezután bejelentette, hogy a köz-

gyűlés elnök kézirataival berekesztette a nemzetgyűlés első ülészakát

A békekötés időpontjára biztosítani kell a belső békét

Nagy Ferenc beszámolója a Kisgazda Párt értekezletén

SZÍNHÁZ-MOZI

OSOKONAI SZÍNHÁZ:
 Szombaton este 7-kor: **Vannak még férfiak**, B. bérlet 5.
 Vasárnap d. u. fél 4-kor: **Vannak még férfiak**, Bérletüzlet
 Vasárnap este 7-kor: **Vannak még férfiak**, Bérletüzlet.
 Hétfőn este 7-kor: **Feltámadás**, C bérlet 6.

KAMARA SZÍNHÁZ:
 Szombaton este 7-kor: **Ne váljunk el**, Vasárnap este 7-kor: **Ne váljunk el**.

Pénteken délután ifjúsági előadás keretében, feltételek előtt ujtotta fel a színház **Mojira Fősvényét**. — Harapagon szetepében Szabó Samu egyik legjobb alakítását nyújtotta. Mezei Lajos ezuttal is finoman kidolgozott alakítással vonta magára a figyelmet. **Banki Judit** szívesen beszélő színésznő. Anselmo szerepében **Thuróczy Gyula** remek színészi teljesítményre arat nagy sikert. **Kertész Sándor** egyéni művészettel formált figurája **Csongeri Aladár** izez humoros **Ujvárosi Kató** karakterisztikus játéka **Balogh Róza** mekapó **Marianna-Ja Fodor István** és **Homonai Ferenc** sikerült alakítása sok tapost kapott. **Thuróczy Gyula** rendezése gondos művészi munka **Jóles** látványt nyújtott a színház teljesen megújult ifjúság, minit kezintén lelkesedtt, tiszelt az előadásnak. Jó példát mutattak — a felnőtteknek.

Machita, a legjobb magyar kémfilmet írták a Vigzínház szombati kezdve. Lehetne ugyan Karády-filmnek is nevezni, mert a különleges tehetségű művész négyarcú szerepében végleg meg a színjátás egész skáláján. Karády mellett a legjobb magyar jellemrajz **Bihary József**, a kitűnő **Petrovich Szvetlávna**, **Debrecentől** is előnyösen ismert **Molnár Iván** és mások biztosítják a **Machita** sikerét.

Előkészítik a békeértekezlet zárós kasztját

Párisban a nagyhatalmak külgügyminiszterei csütörtök este támaszkodásra ültek össze, hogy előkészítsék a párisi értekezlet záró szakaszát.

A triestói albizottság döntésére vonatkozóan a jugoszláv kiküldött kijelentette, kormánya nem fogadhat el ilyen hajnali órákban hozott határozatokat.

Byrnes és Molotov csütörtökön négyesemköt tárgyalat egymással. Ez volt kettőjük között az első ilyen tárgyalás az értekezlet kezdete óta.

Húsröndelet

A közellátásügyi miniszter új rendeletével szabályozta a szarvasmarha, juh és sertés húsz felhasználását és forgalmához a kényszerűvé vált állatok húsát elsősorban abban a községben kell közfogyasztásra bocsátani, ahol a kényszerűvé vált állatok zsiradékát az évenyi rendelet értelmében tulajdonosa nem használhatja fel saját háztartási szükségletének fedezésére — minthogy zsirellátása egyébként fedezve van — a községi közegek ellenőrzése mellett közfogyasztásra kell bocsátani. A kényszerűvé vált állatok húsát vagy belső részét bármilyen módon lehet tanúsítani. A húsiiparos csak azt a húst hozhatja forgalomba, amit részére a hatóság kímérés céljából kiutalt.

A marha, juh és sertés húsát csak a közellátásügyi miniszter engedélye alapján szabad tartósi tott húsfeleségeket (hentesárh, konzerv) készíteni. Marha és juh húst akár nyers, akár tartósított (sült, vagy főzött) állapotban egyik községből a másikba csak szállítási igazolvánnyal lehet szállítani. Nem kell szállítási igazolvány a 3 kg-nál kevesebb hús mennyiségnek a saját háztartási szükséglet fedezésére kézipodgyásként történő szállításához.

Drótosné újabb büne

Dr. Drótosné Pálné ellen, aki szorososan követett el országgyűlési rablásokat, még most is Érkezes újabb feljelentés. Most Zala megyéből érkezett újabb feljelentés Nagy János részéről. Itt dr. Drótosné dr. Szlovákiné név alatt szerepel. A rablást Füzfő és Hajmáskér között követte el és az volt az újszerű a rablásban, hogy a leitatás borral, pálinkával, kis adattal nem sikerült, erre a rendőröknek azt mondta, hogy a kocsi vezető kocsit tulajdonos, „német partizan” és a rendőrökkel elvitette a kassá itafos tulajdonos, míg ő a szekérral elhajtott.

Vigzínház
 mozgó
 Ma először a legizgalmasabb magyar kémfilm:
MACHITA
 Egy világhírű kalandornő négyarcú élete!
KARÁDY KATALIN
 szenzációs, legnagyobb alakítása!
 Előadások: 4, 6, 8-kor.

METEOR
 mozgó
 Ma, 7. holnap 3. 5. 7 és hétfőn 5. 7 órakor
ATLANTI-OCEÁN HOSEI
 amerikai filmosoda

Hétfői téli időszámítás

A nyári időszámítás megszűntetésére vonatkozó rendelet értelmében az október 7-én,

vagyis vasárnapról hétfőre virradó éjszaka 2 órakor az órákat egy órával hátrább kell igazítani

Ismét van búrgonya, mert emelték az árát

Az elmúlt napokban eltűnt a búrgonya a debreceni piacokról. Ha itt-ott árultak is, olyan hatalmas emberkigyók álltak előtte, hogy sokan nem jutottak hozzá. Az eltűnés oka: Budapesten 43 fillér a búrgonya ára, így a szabolcsi termelő jobban járt, ha a fővárosba szállította a búrgonyát. Most a debreceni piacokon

is emelte az ármegállapító szerv a búrgonya irányárát. Kis tételekben a Gül Baba 38, az Ella 36 fillér. Így a környékbeli termelő, vagy nagykereskedő inkább Debrecenbe hozza a búrgonyát. A tegnapi napon meg is jelent nagyobb tömegekben a fontos közszükségleti cikk.

Hatodik napja eszméletlen a gépkocsiról lezuhant postatisztviselő

Karady Katalin debreceni vendégjátéka után hétfőn kora reggel Belezny István direktorral és feleségével B. Kovács Terussal gépkocsin ment ki a pályaudvarra a reggel sebesvonathoz. Mikor a Baltázár Dezső utcán haladt a gépkocsi, egy eszméletlen nőt vet tek észre a járdán, akinek fejéből patakzott a vér. Nyomban értesítették a mentőket, akik ki szállították a sebészeti klinikára ahonnan az esetről jelentést tettek a rendőrségnek.

A nyomozás megállapította, hogy a szerencsétlenül járt nő *Koppányi Julianna postafelügyelő, Török Bálint utcai lakos, aki társasággal gépkocsin tért haza szüretéről a hainali órákban eddig meg nem állapított körülmények között kizuhant az autóból.* Koponyaalapi törést szenvedett és már hatodik napja eszméletlenül fekszik a klinikán, ahol a rendőrség ezideig nem hallgathatta ki a nyomozás folyik a súlyos szerencsétlenség körülményeinek tisztázására.

Az első paraszt kulturdélután Debrecenben

A Magyar Parasztövetség debreceni szervezete csütörtökön a Déri Múzeumban rendezte Debrecenben az első paraszt kulturdélutánt. A zsűfőlség megtöltött előadóteremben Kiss Ferenc megnyitja után Mikó Zoltán Sinka és Ady-verseket adott elő igaz hűséggel, majd Fáy Aladár festőművész tartott előadást a magyar lélek formáiról. Rámutatott arra, hogy nem külsőségek teszik a magyart, hanem a lelki alkot.

Közéleti tudnivalók

Lisztkiutalás. — Felhívja közéleti ügyosztály a fűszerkereskedők figyelmét arra, hogy október hó 5-én szombaton és 7-én hétfőn árpalisztkiutalás lesz a közéleti ügyosztály Piac utca 28. számú helyiségében. Felhívjuk a fűszerkereskedők figyelmét arra is, hogy 5-én szombaton hivatalos óra déli 1 óráig van.

Sökiosztás. — Felhívja a közéleti ügyosztály a fűszerkereskedők figyelmét arra, hogy október hó 7-én és 8-án sökiutalás lesz a közéleti ügyosztály Piac utca 28. számú helyiségében.

Felmentett hírlapíró

A debreceni népbíróság pénteken tárgyalta Kaplonyi György, a „Debreceni Újság Hajdúföld” volt belső munkatársa bűnügyét, akit kétféle néppellenes bűntettel vádolt a néppüzséség. A vádirat szerint Kaplonyi mint újságíró több cikkében — *Józsa megszabadult a zsidó nagybirtoktól, A láthajonlan gettó, stb.* — a zsidóság ellen izgatott. Vád tárgyává tette a néppüzséség Kaplonyi ama cikkeit is, amelyeket mint haditudósítót írt.

A tárgyalást dr. Tomola Béla tárgyalásvezető vezette. Kaplonyi azzal védekezett, hogy az antiszemitai irányú cikkeket dr. Nagy Imre, a Hajdúföld főszerkesztője utasítására írta, azokon Nagy Imre változtatott, beleírt. Mint haditudósító katonára volt és felsőbb parancsra írta a cikkeket amelyek előzőleg több katonai fórumon mentek keresztül és a cikkeibe beleírtak kuzszi javítottak, másirányú tendenciát vittek bele. A haditudósítónak nem önként ment.

A népbíróság több tanút hallgatott ki, akik azt igazolták hogy Kaplonyi cikkeit utasításra írta, a haditudósító cikkeket megváltoztatták. A népbíróság Kaplonyit felmentette a vádak alól. A népbíróság tényként fogadta el, hogy Kaplonyi cikkei felsőbb utasításra írta és kényszerítetten írt meg, ami kizáró ok a vádlott javára a beszámíthatóságot illetően. A néppüzséség felbontott a felmentés ítélet miatt.

Jó bornak nem kell cégér! Meggyőződhet róla a „János vitéz” söröző és étteremben
HUNYADI-UTCA 1. szám.
Kitűnő konyhája; Uradalmi fajborok! Dréher sörök!
debreceni FARKAS BÉLA és cigányzenekara minden igényt kielégíti.

Meonnyi liszt érhető ki száz kg. gabonából
A közellátásügyi miniszter rendelete szerint a vörösliszt malmok búzából legalább 75, rozsból legalább 70, árpából legalább 65 százalékos tiszta súlyú lisztet kötelesek kiőrölni. A vörösliszt malmok az őrlésre kerülő minden száz kg tisztított gabonából tiszta súlyát számítva az alábbi fajjű és mennyiségű lisztet kötelesek az

Köztisztaság és közegészség

A város köztisztasági helyzete sok kívánnivalót hagy maga után — állapítja meg a tiszti főorvos jelentése Debrecen egészségügyi népszemle szeptemberi állapotáról. Egyetlen megoldásnak tartja a Köztisztasági Vállalat részére kellő számú fogat haladéktalan beállítását, az utcacséprők létszámának emelését és a légszűrőket eljárást mindazok ellen, akik a szeméttel az utcára hordják. — A természetes szaporodás Debrecenben 68 volt, 193-an születtek és 125-en haltak meg. Heveny fertőző betegségekben nem halt meg senki, a diftéria nagyobb számban jelentkezett ugyan, tízfusz két esetben észlelték, de haláleset nem történt. — A szeptemberben hazakerült hadifoglyok elég jó egészségi állapotban voltak, csak egy szizálékot utaltak kórházba.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HIRFI

AZ ELNÖKI TANÁCS ma, szombaton délután 3 órakor rendkívüli ülést tart az ifjúkori szobában. Megjelenés a tagoknak feyelemmel terhe mellett kötelező. **FELHIVOM** a Független Ifjúság és a Kiszgazda Párt egyetemi hallgató tagjait, hogy 1946 október 7-én este 6 órára a Kiszgazda Párt előadó termében saját érdekében feltétlenül jelenjen meg. **AZ OKTÓBER HAVI** kedvezményes mozi szelvények átvehetőek az Ifjúsági irodában.

U. Mándy Margit ária és dalestje

Csütörtök este a Zeneiskola hangversenytermében ismét összegyűltek Debrecen — sajnos — kisszámú zenekedvelői. Az Ady-társaság zenetörténelmi hangversenyterében ismét komoly művészi színvonalú produkciót hallottunk: *Ujfalussy Mándy Margit* a klasszikus örökségű dalaiból és áriáiból adott elő Formai iránti érzékéhez járuló igaz átélése különösen Beethoven dalainak hivatott tolmácsolójává tette, de nagy tetszést arattak a Mozart-dalok interpretációi is. A közönség melegen ünnepelte a kitűnő művésznőt, akit fia, dr. Ujfalussy József kísért stílusosan.

Halálos orrbavágás

A Mikepércsi úton történt emberölés ügyében a vármegyei rendőrség széleskörű nyomozást folytat. Gyöngyösi Sándor sárándi cigány az áldozat, aki négy társával együtt elindult bort vásárolni. Vásárlás közben addig köstelgették a bort, míg valamennyien itassá váltak és így indultak hazafelé. A Mikepércsi úton Rézműves József és Gyöngyösi Sándor összeszólkoztak közös nőismerősként felett és Gyöngyösi megölte Rézművest, aki erre többször orrra vágta támadóját. Az eddigi megállapítások szerint az ütésekről eleredt Gyöngyösi orrávére és a-cra bukott. Egyik társa erre hanyatfektette az eszméletlen férfi és ott hagyta valamennyien, gondolva azt, hogy hamarosan eszméltre tér. Az eddigi megállapítás szerint

valószínűleg az történt, hogy a hanyatfektetett Gyöngyösinek orrávére lefolyt a torkába, ott megállt és az eszméletlen ember megfulladt.

Szabad a marhavágás, novemberből a sertésvágás

Dr. Balogh István, Hajdu vármegye főispánja Budapesten tárgyal a közellátásügyi miniszterrel. A miniszter az eddigi végzési tilalmat feloldva, engedélyt adott arra, hogy a megyei községek közfogyasztására szarvasmarhák vágjanak le. November elsejétől a községek számára ugyancsak a közszükséglet ellátására a sertésvágás is szabad lesz.

Elmaradt Hellebronth kivégzése

Szerdán a budapesti Népbíróság hivatalos közlést adott ki, hogy Hellebronth volt altábornagy, Szálasi tárcanélküli minisztere előtti csütörtökön hirdetik ki a kegyelmi kérvény elutasítását és pénteken kivézik. Csütörtökön a Népbíróság elnöke utasította az eljáró tanácselnököt, hogy a kihirdetést halassza el. Így a pénteki kivégzés elmaradt.

Október 31 a B-lista revizió határideje

A minisztertanács határozataival a kormány tagjai pénteken Nagy Ferenc miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy a B listával kapcsolatos, továbbá a revizóra előírt határidő, az előállított technikai nehézségekre való tekintettel október 31-ig meghosszabbítsák. Az újjáépítési miniszter javaslatára elfogadta a minisztertanács a jakóházak helyreállítására vonatkozó előterjesztést. A minisztertanács hitelt szavazott meg a Szovjet Unióban tartózkodó polgári személyek hazatérésének költségeire. A földművelésügyi miniszter előterjesztésére a minisztertanács az ipari sertéshizlalás céljaira hitelt engedélyezett és a vetőmag biztosításával kapcsolatos javaslatát is elfogadta. Elfogadta a minisztertanács a szeptemberi városi zeneiskola államosítását. Az iskola állami zenekonzervatórium lesz. Az igazságügyminiszter javaslatára a minisztertanács megszűntette az esztergomi népbíróságot, amelynek hatáskörét a budapesti népbíróság kapta meg. Szabályozta a minisztertanács a gazdasági munkavállalók társadalombiztosításával kapcsolatos kérdéseit és hozzájárult a munkások családpolitikájáról szóló javaslatához is.

— **Ügyeletes gyógyszerárak:** „Arany Angyal” Piac u. 50. „Sas” Hatvan utca 66.

GYÁSZROVAT

Hárshenyi Hiltz Ferenc
nyug. főtörzsrőmester 62 éves korában elhunyt. — Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Kőtemető II. B. ravatalozótermében. Gyászolják: Bánatos felesége, gyermekei, unokái, apósa, anyósa, sógora és kiterjedt rokonsága. Lakás: Bethlen u. 57. — Dankó temetkezési vállalat.

PUDER 1 deka 1— Ft minden színben
HINTÓPOR 1 deka 30 fill.
ILLATOS HAJOLAJ „ 40 fill.
PETŐNE Novák Márta Színház átjáró.

Békebeli új kerékpárok kiárusítása
520 Ft-tól.
Kovács Zoltán műszerésznel
Hajdúszoboszló, Fő-tér.

Megnyílt a Széchenyi vendéglő
Széchenyi-u. 19. sz. alatt, állandó hideg, meleg konyha. Fajborok! Pontos kiszolgálás. Elsőrendű zene. ÖZV. KOVÁCS LAJOSNÉ.

Tűzifa jegyre Mész
cement, cserép és mindenféle építkezési anyag legolcsóbban
BARTHA (telep. lapotéj-u. 2. telefon: 261)

Karton, flanel vászon, szövét, selyem állandó nagy választékban. KRÖH, Dégenfeld tér 10. sz.

Ismét kellemes szórakozást nyújt a GAMBRINUSZ cigányzene. Nyitva 12 óráig.

Tűzifa jegyre Mész
cement, cserép és mindenféle építkezési anyag legolcsóbban
BARTHA (telep. lapotéj-u. 2. telefon: 261)

